

Impacte en salut del Pla Director de l'Espai Públic de Collbató.

Eloi Juvilà Ballester

juvillabe@diba.cat

Barcelona, 27 d'octubre de 2017

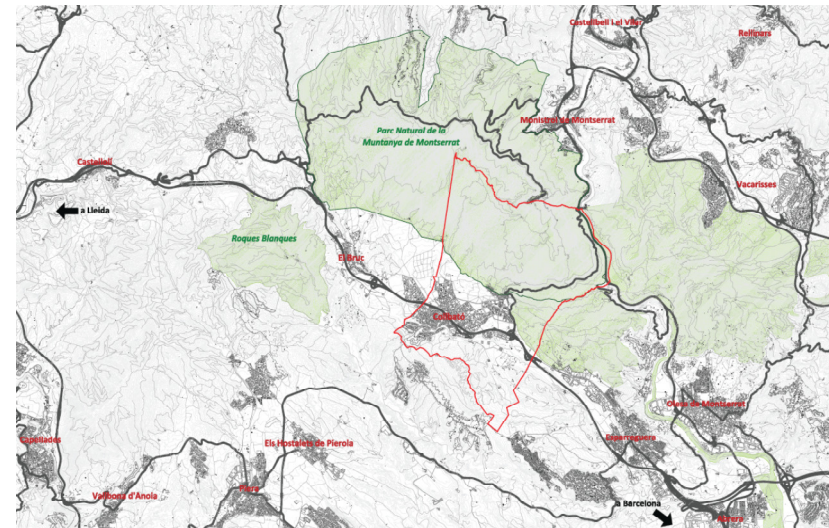
**Diputació
Barcelona**

#DibaOberta

Introducció

- L'Ajuntament de Collbató vol convertir l'espai públic en un element identitari i de cohesió social, i en una eina que contribueixi activament en la millora de la qualitat de vida dels seus ciutadans.
- Diputació de Barcelona va redactar, l'any 2016, el Pla Director de l'Espai Públic de Collbató. Per primera vegada va incorporar una eina d'avaluació d'impacte en salut (AIS), desenvolupada per la OMS, la eina HEAT (Heat Economic Assessment Tool).
- El municipi de Collbató, de 4.400 habitants, queda conformat per el parc Natural de la Montserrat al Nord i la fractura de la A2 al sud.

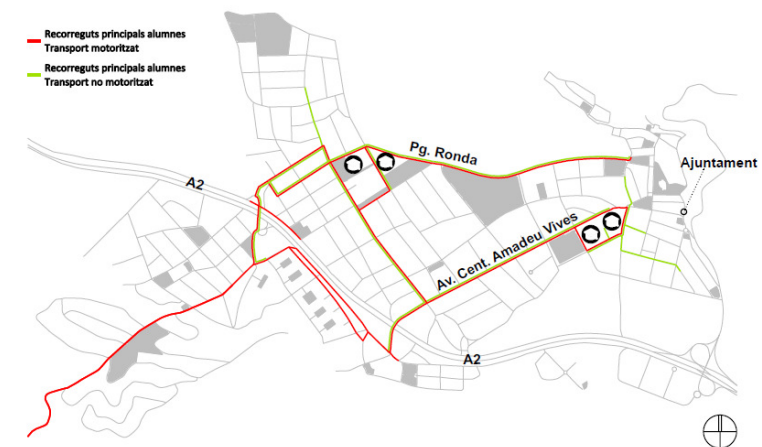
El Poble

- format per 2 nuclis antics i 6 urbanitzacions principals que acullen la meitat de la població.
- Teixit de baixa densitat, que progressivament ha passat de 2^a a 1ª residència.
- Només el 16% del sol urbà està edificat, i del sol no edificat un 81% es espai lliure privat o parcel·les no edificades.
- El 73% de les façanes són tanques amb edificacions enretirades
- Dubtes sobre quin rol a de jugar l'espai públic en aquest context urbà i amb la forta presència d'espais de gran interès natural

El Pla Director

- El Pla es un document de planificació urbana, un full de ruta, que marca les directrius a seguir en la concepció i disseny de l'espai públic per aconseguir els objectius establerts.
- Per incorporar la visió de la gent en l'anàlisi s'han realitzat dues actuacions:
  - Consulta als centres educatius
  - Enquesta de transport actiu, realitzada *in situ*
- Enquesta a 608 alumnes, el 51% dels nens de 0-16 anys, amb l'objectiu de conèixer:
  - Com i quin l'espai públic utilitzen
  - Com van i venen de l'escola

L'enquesta de transport actiu

- Realitzada per ISglobal durant 2 dies, a 85 persones, majors de 18 anys.
- L'objectiu era conèixer el nombre de viatges diaris que realitzaven a peu o en bicicleta, la durada i el propòsit del viatge.
- Les dades obtingudes són una base per a l'aplicació del HEAT.
- Les dades indiquen un estàndard acceptable de viatges al dia per persona a Collbató es de 2,5 viatges a peu amb una durada mitjana de 13,5 minuts i de 2,3 viatges amb bicicleta amb una durada mitjana de 32,4 minuts.

Carrils bici actuals

1,44 km

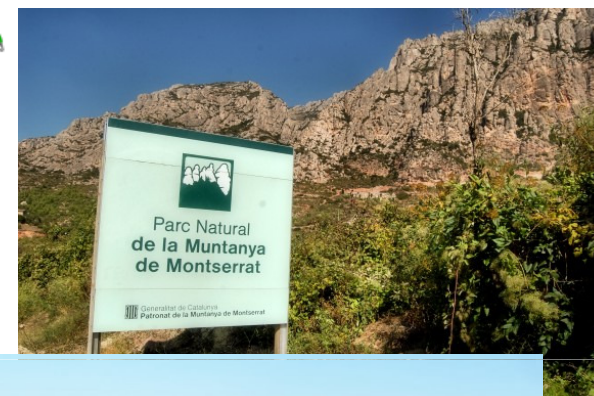

Diagnosi

- Els veïns no necessiten l'espai públic com a reservori "verd" ja que a la mateixa distància de la plaça tenen espais naturals singulars.
- En general no necessiten un lloc on jugar amb els seus nens o per estar l'aire lliure, tenen jardins privats.
- El que demanen a l'espai públic és allò que la baixa densitat no els brinda, espais per a la **interacció social**.
- Constatar la dificultat d'aconseguir una idea de poble mitjançant la "uniformització" de l'espai públic, degut a les diverses etapes i promotors del seu creixement.

Façana retirada (tanca)

73% del total de façana

L'estratègia, basada en 2 línies:

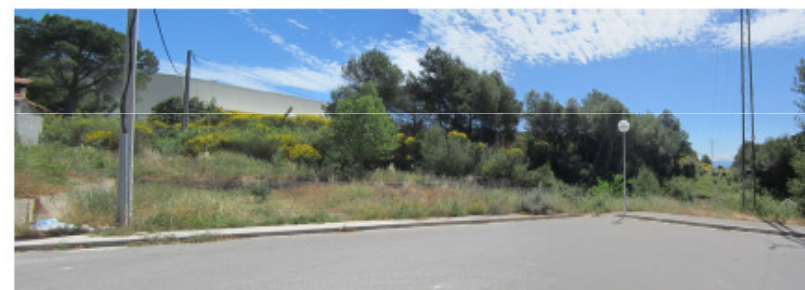
1. Xarxa de nodes de l'espai públic: punts "tractors".

- Nodes de barri, encarregats de prestar suport a la vida quotidiana del dia a dia i fomentar la cohesió social.
- Nodes d'influència municipal, conjunt d'equipaments i espais naturals urbans i periurbans utilitzats per tots els habitants del municipi, han d'estar ben comunicats amb tot el poble.

Nodes d'influència municipal i xarxa viària principal

Xarxa de nodes d'espai públic i xarxa viària completes

Es proposa urbanitzar la zona verda de La Fumada per proporcionar als seus veïns un node de barri

L'estratègia, basada en 2 línies:

2. Xarxa d'eixos principals, que permetin un recorregut segur i confortable per a vianants i cicilistes i que comuniquin els nodes.

Amb els objectius de:

- a. Cosir el nucli urbà amb una trama que "inviti" a la mobilitat tova. Dotar d'arbrat, mobiliari i de carril bicicleta per atreure la gent.
- b. Reforçar el sentiment unitari del poble mitjançant el tractament uniforme d'aquesta trama, concentrar els esforços.

Es proposa habilitar el camí entre el Club de Padel i l'institut, molt utilitzat per anar a l'Escola Mansuet

L'Avaluació d'impacte en Salut :

- Demostrar a la població els avantatges en salut que comporta la creació de la trama d'eixos .
- Heat: estima beneficis en salut associats amb increment activitat física per part de la població i una estimació econòmica associada a la reducció de la mortalitat.
- 2 escenaris:
  - Implantació de la xarxa durant els primers 5 anys , increment mobilitat tova 15%
  - Consolidació de la xarxa, increment del 25%

	2016		2021 con un incremento esperado del 15%		2026 con incremento esperado del 25%	
	Reparto modal (%)	Número de viajes	Reparto modal (%)	Número de viajes	Reparto modal (%)	Número de viajes
A pie	39,1	1772	44,9	2038	48,9	2214
Bicicleta	11,6	526	13,3	605	14,5	658
Coche	49,3	2231	71,7	1886	36,6	1657

	2016		2021 amb un increment esperat del 15%		2026 amb un increment esperat del 25%	
	Vianants	Ciclistes	Vianants	Ciclistes	Vianants	Ciclistes
Total de persones al dia	656	229	755	263	820	286
Nous vianants o ciclistes	-	-	99	34	164	57
Morts evitades anualment	-	-	0,09	0,03	0,014	0,04
Beneficis econòmics anuals	-	-	280.000 €	83.000 €	464.000 €	138.000 €
Total beneficis econòmics anuals	-	-	363.000 €		602.000 €	

Resultats:

- Implantació: Estalvi anual de 363.000 €
- Consolidació: Estalvi anual de 600.000 €

Conclusions

- L'Avaluació d'Impacte en Salut reforça el missatge de la importància de les polítiques urbanes en la millora de la qualitat de vida dels ciutadans
- Els resultats són comprensibles per una gran part de la població i ajuda a educar en els efectes de implementar un concepte d'urbanisme o una altre
- El treball reafirma la importància d'incloure la salut en totes les polítiques públiques i de ressituar la persona en l'eix de les decisions.
- El repte es poder quantificar també els impactes en la salut de les persones, més enllà de la mortalitat, i traslladar aquesta eina als equips de treball, sense necessitar cada vegada el suport de científics de recerca per implantar-ho.

